

Bogár László: A teljesítmények titkai

2013 május 08. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

A kormány óriásplakátokon igyekszik bebizonyítani, hogy Magyarország jobban teljesít. Szó se róla, valóban ránk férne már, hogy megálljunk azon a lepusztulási lejt?n, amelyen igen régóta csúszunk lefelé, és végre tartósan felfelé kapaszkodjunk.

Ám azok között a meglehet?sen zilált viszonyok között, amelyekben a politikai kommunikációnk „verbális polgárháborúja” zajlik, már a legelemibb dolgok is megkérd?jelez?dnek.

No, de miel?tt állást foglalnánk az említett plakát ügyében, meg kellene határozni az állítás minde szavának értelmét. El?ször is nem olyan egyszer? eldönteni, hogy „ki” az a Magyarország, aki jobban teljesít, azaz ki az alany. Ma ugyanis a magyar államhatárok között több társadalom létezik, és ennek egyik drámai kísér?je a „verbális polgárháború” is. Aztán lássuk be azt is, hogy nem olyan egyszer? a teljesítmény, a „jobban teljesítés” pontos meghatározása sem. Az elmúlt huszonhárom év során, amióta a verseng? pártok által teremtett politikai térben élünk, folyamatosan tanúi lehetünk egy sajátos jelenségnek. Ez abban ölt testet, hogy a mindenkori kormány mindig azt állítja, hogy jól mennek a dolgok az országban, tehát, hogy az ország jobban teljesít. Esetleg szerényen hozzáteszi, hogy azért mennek jól, mert ? kormányoz. A mindenkori ellenzék pedig mindig úgy véli, hogy az ország szörnyen rossz állapotban van. És persze hozzáteszi, hogy azért, mert „ezek” kormányoznak.

Vegyük észre, hogy valójában mindkét álláspont mögött ugyanaz az el?feltevés húzódik meg, történetesen az, hogy a kormányok mindenhatók. Vagyis azt feltételezzük, hogy az ország helyzete egyedül és kizárólag attól függ, ki kormányozza. Nem tagadva persze a kormányzás szerepének jelent?ségét, azt aligha gondolhatjuk komolyan, hogy függvényszer? kapcsolat van a kormány és az ország teljesítménye között. Népünk például hatalmas áldozatokkal építette újjá Magyarországot a háború után, ezt azonban talán mégsem kellene az akkor fennálló rezsim teljesítményének tekinteni. Népesedési értelemben például az ország összehasonlíthatatlanul „jobban teljesített” az ötvenes évek során, de vajon ez azt jelenti-e, hogy ez az akkori kormányok személyes teljesítménye? Vagy például a Kádár-korszakban az általános egészségmutatóink lényegesen jobbak voltak, mint ma, de vajon ez Kádár rendszerének és kormányainak a teljesítménye lenne? Arról már nem is beszélve, hogy számos olyan kormányintézkedés lehet, amelynek teljesítményhozadéka csak jóval kés?bb jelenik meg.

Esetleg csak akkor, amikor már egy egészen más kormány irányítja az életünket, ráadásul olyan, amelyet a korábbi ellenzéki er?k alkotnak. Bár ez nagyon kényes kérdés, de formállogikailag kétségtelen, hogy a Bokros csomag brutális intézkedéseinek eredményeként f?ként már az 1998 és 2002 között regnáló els? Orbán-kormány ideje alatt javultak látványosan az ország költségvetésideficit- és államadósság-mutatói. Miközben Bokros csupán annyit tett, hogy a pénzügyi deficitet és adósságot társadalomstratégiai értelemben vett deficitté és adósággá alakította át. Ez ugyan rejtettebb, de egyúttal sokkal veszélyesebb is, mert alattomosan fejti ki pusztító hatását. Ám ennek a formális „dics?ségét” paradox módon a következ? kormány aratta le. Vagy például maga Orbán Viktor is elismerte, hogy az elmúlt három év során ugyan soha nem látott szintre szorították le az államháztartás deficitjét, de ez elviselhetetlen növekedési áldozattal járt. És hát sajnos az átlagkeresetek reálértéke még mindig az 1978-as (35 évvel ezel?tti) szinthez van közel, ami szintén drámai. Azt sem árt tudnunk, hogy egy emberi társadalom önújrateremtési folyamata során igen komplex tevékenység zajlik, és ha az összteljesítményre vagyunk kíváncsiak, akkor tisztázni kellene azt is, hogy az egyes teljesítményelemek milyen súlyt képviselnek az egészen belül, illetve, hogy milyen az „átváltási arány” az elemek között. Utóbbi azért fontos, mert ritkán fordul el?, hogy egy ország gazdaságilag, népesedési szempontból, vagy éppen a testi-lelki egészség különböz? elemeinél is egyaránt kiváló teljesítményt nyújt. Horribile dictu, az sem elképzelhetetlen, hogy egyes mutatók javuló, mások viszont romló tendenciát jeleznek, és ilyenkor tudnunk kellene, hogy az egyik mutató javulása képes-e az összteljesítmény szintjén ellensúlyozni más mutatók romlását, és fordítva.

Minden emberi közösség három dönt? fontosságú „életrétegben” teremti újra önmagát. A legmélyebb és egyben legfontosabb szint a lelki, erkölcsi, szellemi talapzaté, ez mondjuk a „lelki testünk”. Erre épül rá a „fizikai testünkkel” való gazdálkodás világa, amir?l a népesedési és egészségi adataink tanúskodnak. És csak a harmadik, a leginkább felszíni kérdéskör az „anyagi test”, vagyis az általunk teremtett gazdaság világa. Mert a gazdaság nem más, mint az anyagi szükségleteink kielégítésének világa. A tény, hogy csak ezt hívják gazdaságnak, jelzi, hogy úgy képzeljük: gazdálkodás csak itt, ebben a szférában zajlik. Ám ez súlyos tévedés, mert

voltaképpen mindenünkkel gazdálkodunk. A fizikai testünkkel és a lelki, erkölcsi, szellemei értelemben vett „vagyonunkkal” is, méghozzá az elmúlt évtizedek során katasztrofálisan rosszul. A Magyarország jobban teljesít állítás azért problematikus, mert nem tisztázza, hogy az egyes teljesítményelemekre hogyan tekint. A verbális polgárháború enyhítése érdekében olyan közmegegyezésre lenne tehát szükség, amelynek nyomán minden politikai er? elfogadna egy olyan objektív mércét, amelyhez a megmérettetésnél mindenki tartaná magát. Mindnyájan jobban járnánk.

Bogár László - magyarhirlap.hu

Ajánló